

Regionalny Program Operacyjny 2014-2020 woj. Wielkopolskiego Stanowisko Pozarządowych Organizacji Ekologicznych

Patrycja Romaniuk, Poznań, 25.06.2014

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię w ramach SZWAJCARSKIEGO PROGRAMU
WSPÓŁPRACY Z NOWYMI KRAJAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ

Zasada zrównoważonego rozwoju

- Opis sposobu realizacji zasady zrównoważonego rozwoju nie może być ograniczony do ogólnych deklaracji, musi natomiast wskazać konkretne rozwiązania we wszystkich obszarach priorytetowych, które zagwarantują przestrzeganie tej zasady przez cały okres realizacji programu.
- W sensie praktycznym każdy złożony wniosek powinien być zgodny z politykami horyzontalnymi w kontekście całości inwestycji.

Efektywność energetyczna i Odnawialne źródła energii

- Analiza obecnych zapisów Osi priorytetowej „Energia” w projekcie RPO wskazuje na największy potencjał energetyczny leżący w farmach wiatrowych i wytwarzaniu energii z biomasy.
- Organizacje pozarządowe postulują konieczność sporządzenia tzw. mapy farm wiatrowych, która określałaby warunki i obostrzenia planowania przestrzennego, możliwe konflikty i wyzwania. Konieczne jest też powiązanie wymogów dotyczących wszystkich inwestycji w OZE z zasadami ochrony środowiska – sposoby realizacji tych warunków powinny być sprawdzane już na poziomie planowania inwestycji.

Efektywność energetyczna i Odnawialne źródła energii

- obecny projekt kierowany jest głównie do przedsiębiorstw i podmiotów prawnych, partnerstw publiczno-prywatnych itd., choć na uwagę zasługuje wprowadzenie organizacji pozarządowych jako potencjalnych beneficjentów w pierwszym priorytecie, „*Wspieranie tworzenia i dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych*”. Teoretycznie otwiera to furtkę obywatelom zrzeszonym w takich formach organizacyjnych do korzystania ze wsparcia programu. Jedyną pozostałą możliwością wsparcia indywidualnych gospodarstw domowych (tzw. prosumentów) jest rozdział środków za pomocą samorządów.

Efektywność energetyczna i Odnawialne źródła energii

- Priorytet „*Inwestycje w zakresie budownictwa niskoemisyjnego i pasywnego*”, również powinien być przyjazny i otwarty dla mieszkańców, w tym samym stopniu co np. dla małych i średnich przedsiębiorstw.
- Nie ma również mowy o tzw. deep retrofit czyli głębokiej termomodernizacji, której niewątpliwie wymaga spora część budynków w województwie wielkopolskim, a które przynosi największe oszczędności energetyczne.

Efektywność energetyczna i Odnawialne źródła energii

- Oś priorytetowa „Energia”: postulat zmiany systemu finansowania: umożliwienie finansowania przydomowych OZE (np. elektrowni wiatrowych, pomp ciepła) i zwiększenie zasobów finansowych na zakup i instalację paneli słonecznych i fotowoltaicznych, np. zmniejszenie wkładu własnego w kredytach dla mieszkańców.
- taka rozproszona forma systemu energetycznego znacznie zwiększa bezpieczeństwo energetyczne, pozwala obywatelom i administracji publicznej na wymierne obniżenie kosztów wytwarzania i użytkowania energii czy wreszcie przekłada się na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery.

Zrównoważony transport

- Zabrakło w projekcie RPO m. in.: uspokojenia ruchu w miastach (wprowadzenie stref niższej prędkości lub o zmniejszonym natężeniu ruchu) czy, kluczowe z punktu widzenia obniżania emisji, promowania transportu rowerowego.
- konieczność łączenia rozbudowy i modernizacji dróg, szczególnie lokalnych na terenach wiejskich czy ulic w zabudowie miejskiej z rozbudową systemu ścieżek rowerowych już na poziomie zapisów w projekcie.

Ochrona różnorodności biologicznej, edukacja ekologiczna

- Działanie: *inwentaryzacja przyrodnicza gmin oraz opracowanie planów dla obszarów chronionych*. Należałoby się spodziewać, że w prace te zostaną włączone organizacje pozarządowe, ekolodzy i przyrodnicy z regionu.
- Wdrażanie przekrojowej zasady zrównoważonego rozwoju - zapewnienie, że nie będą realizowane projekty szkodliwe dla środowiska przyrodniczego, które nie były poddane należycie przeprowadzonej ocenie oddziaływania na środowisko, w tym ocenie oddziaływania na obszary Natura 2000.

Gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami

- W zakresie gospodarki odpadami, przestrzegana powinna być unijna hierarchia postępowania z odpadami: zapobieganie powstawaniu odpadów, ich ponowne wykorzystanie i przygotowanie do recyklingu. Hierarchia ta musi znaleźć odzwierciedlenie nie tylko w tekście RPO WW 2014-2020, ale również w alokacji funduszy na poszczególne rodzaje projektów.
- wsparcie dla gospodarki wodno-ściekowej w ramach WRPO powinno uwzględniać najbardziej efektywne ekonomicznie i środowiskowo rozwiązania, dostosowane do specyfiki danego obszaru. Przykładowo, w słabo zaludnionych miejscach bardziej opłacalne niż rozbudowa sieci kanalizacyjnej może być wsparcie dla budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.

Gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami

- Potencjalne rozwiązania w zakresie zrównoważonej gospodarki wodnej: celowość dotacji dla gospodarstw indywidualnych, które chciałyby zainwestować w odtwarzanie lub tworzenie nowych niewielkich zbiorników wodnych oraz innych form mikroretencji wody. Działanie to wpisuje się również w ochronę bioróżnorodności gatunków rodzimych, szczególnie na obszarach rolniczych
- W ramach realizacji nowego RPO należy zadbać o dokładne badania zgodności wszystkich inwestycji z Ramową Dyrektywą Wodną.

Dostępność środków i przyznawanie funduszy dla NGOs

- Dotychczas: częste zmiany kryteriów oceny projektów i duża liczba kryteriów uznaniowych. Zmiany kryteriów oceny projektów w trakcie realizacji RPO nie pozwalają planować działań ani być pewnym ich finalnej oceny, nawet przy spełnieniu kryteriów wyjściowych.
- Postulat zmniejszenia procentowego wkładu własnego lub gwarantowanej możliwości uzyskania go z innych instytucji.
- Możliwość zaliczkowania projektów oraz uzyskania dofinansowania wkładu własnego ze środków WFOŚiGW?
- Ponadto WFOŚiGW - mechanizm udzielania preferencyjnych, umarzalnych? pożyczek na projekty dofinansowane z RPO? - kiedy fundusze dotacji RPO wpływają wiele miesięcy po rozliczeniu projektu

Dziękujemy za uwagę

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię w ramach SZWAJCARSKIEGO PROGRAMU
WSPÓŁPRACY Z NOWYMI KRAJAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ

Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć, ul. Sławkowska 12, 31-014 Kraków

